

Věc C-417/23

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora**

Datum doručení:

6. července 2023

Předkládající soud:

Østre Landsret – Nordhavn (Dánsko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

30. června 2023

Žalobci:

Slagelse Almennyttige Boligselskab, Afdeling Schackenborgvænge

XM

ZQ

FZ

DL

WS

JI

PB

VT

YB

TJ

RK

Žalovaní:

MV

EH

LI

AQ

LO

Social-, Bolig- og Ældreministeriet

Předmět původního řízení

Spor v původním řízení se týká pěti individuálních žalob, z nichž věci 1 až 4 jsou žaloby podané společností zajišťující bydlení SAB proti pěti nájemcům, kterými se tato společnost domáhá určení, že tito nájemci musí uznat, že skončení jejich nájmu ze strany společnosti bylo zákonné (Schackenborgvænge v Slagelse), zatímco věc 5 byla podána jedenácti nájemci za účelem přezkumu zákonnosti schválení plánu rozvoje lokality Mjølnerparken ze strany Social-, Bolig- og Ældreministeriet (ministerstvo sociálních věcí, bydlení a záležitosti seniorů).

Hlavním tématem všech případů je, zda dánské právní předpisy týkající se plánů rozvoje snižujících rodinné sociální bydlení v „oblastech přeměny“ (dříve „oblasti tvrdého ghetta“) vedou k diskriminaci na základě etnického původu, která je v rozporu s dánským zákonem o rovném zacházení na základě etnického původu a se související směrnicí 2000/43.

Podobné otázky jsou rovněž projednávány v řadě dalších věcí předložených dánským soudům, z nichž sedm je před Højesteret (Nejvyšší soud) a dvě věci jsou před Retten i Aarhus (okresní soud v Aarhus). Nejvyšší soud se rozhodl přerušit řízení ve věcech, které mu byly předloženy, do doby, než Soudní dvůr Evropské unie posoudí předběžné otázky v těchto věcech.

Předmět a právní základ žádosti

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě čl. 267 druhého pododstavce SFEU ve spojení s prvním pododstavcem tohoto článku se týká výkladu čl. 2 odst. 2 písm. a) a b) směrnice Rady 2000/43/ES ze dne 29. června 2000, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ.

Předběžné otázky

- 1) Musí být pojem „etnický původ“ uvedený v čl. 2 odst. 2 písm. a) a b) směrnice 2000/43 vykládán v tom smyslu, že tento pojem za takových okolností, jako jsou okolnosti projednávané věci – kdy podle dánského zákona o sociálním bydlení musí dojít ke snížení podílu rodinného

sociálního bydlení v „oblastech přeměny“ a kdy podmínkou pro kvalifikaci oblasti jako oblasti přeměny je skutečnost, že více než 50 % obyvatel obytné oblasti tvoří „přistěhovalci a jejich potomci z nezápadních zemí“ – zahrnuje skupinu osob definovanou jako „přistěhovalci a jejich potomci z nezápadních zemí“?

- 2) Je-li odpověď na první otázku zcela nebo zčásti kladná, musí být čl. 2 odst. 2 písm. a) a b) vykládán v tom smyslu, že právní úprava popsaná v projednávané věci představuje přímou nebo nepřímou diskriminaci?

Uplatňované unijní a mezinárodní právo

Směrnice Rady 2000/43/ES ze dne 29. června 2000, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ.

Rozsudky Soudního dvora ze dne 16. července 2015, CHEZ Razpredelenie Bulgaria (C-83/14, EU:C:2015:480, body 46 až 60); ze dne 6. dubna 2017, Jyske Finans (C-668/15, EU:C:2017:278, body 17 až 20); a ze dne 10. června 2021, Land Oberösterreich (C-94/20, EU:C:2021:477).

Mezinárodní úmluva OSN o odstranění všech forem rasové diskriminace (ICERD)

Mezinárodní pakt OSN o hospodářských, sociálních a kulturních právech (ICESCR)

Rozhodnutí CERD ve věci Murat Er v. Dánsko (CERD/C/71/D/40/2007)

Uplatňovaná vnitrostátní právní úprava

Almenboligloven (zákon o sociálním bydlení) (konsolidované znění zákona č. 1877 ze dne 27. září 2021 o sociálním bydlení atd.)

Stávající ustanovení jsou obsažena v zákoně o sociálním bydlení, který stanoví, že organizace sociálního bydlení vlastníci obytnou oblast musí společně s obecní radou vypracovat plán rozvoje oblastí sociálního bydlení označených jako „oblasti přeměny“. Indenrigs- og boligministeren (ministr vnitra a bydlení) musí plán rozvoje schválit.

V plánu rozvoje musí organizace sociálního bydlení a obecní rada stanovit, jak se podíl rodinného sociálního bydlení sníží v obytné oblasti na nejvýše 40 % z celkového počtu obydlí do 1. ledna 2030. Rozvojový plán tedy může vést k tomu, že nájmy nájemců v oblasti sociálního bydlení budou muset být skončeny.

Klíčové ustanovení ve sporu v původním řízení je obsaženo v § 61a zákona o sociálním bydlení, které bylo vloženo zákonem č. 1620 ze dne 22. prosince 2010. Současné pojmy v § 61a byly zavedeny zákonem č. 2157 ze dne

27. listopadu 2021. Pojem „paralelní komunita“ nahradil pojem „ghetto“, přičemž pojem „oblast přeměny“ nahradil pojem „oblast tvrdého ghetta“. Změněna však byla pouze terminologie.

Podle § 61a odst. 4 zákona o sociálním bydlení se oblast sociálního bydlení označuje jako „oblast přeměny“ (dříve „oblast tvrdého ghetta“) pokud v posledních pěti letech splňovala podmínky pro „paralelní komunitu“ (dříve „ghetto“).

Podle § 61a odst. 1 a 2 zákona o sociálním bydlení je „paralelní komunitou“ obytná oblast, která splňuje alespoň dvě ze čtyř kritérií týkajících se postavení obyvatel na trhu práce, úrovně kriminality, dosaženého vzdělání a průměrných příjmů a kde více než 50 % obyvatel jsou „přistěhovalci a jejich potomci z nezápadních zemí“.

Současný systém plánů rozvoje atd. byl zaveden zákonem č. 1322 ze dne 27. listopadu 2018. V této souvislosti byl zaveden požadavek, aby podíl přistěhovalců a jejich potomků z nezápadních zemí přesahoval 50 % jako nezbytná podmínka pro vytvoření „oblasti ghetta“. Před návrhem zákona, který vedl k novelizaci, vypracovala tehdejší vláda v roce 2018 plán nazvaný „Et Danmark uden parallelsamfund – Ingen ghettoer 2023“ (Dánsko bez paralelních komunit – žádná ghetta 2023), který zdůraznil touhu po soudržném Dánsku bez paralelních komunit mezi lidmi nezápadního původu, kteří nemají vazbu na místní komunitu. S odkazem na tento plán stanovil návrh zákona snahu bojovat proti paralelním komunitám jako základ pro změnu a konsolidaci kritérií pro ghetta. Podle tohoto návrhu zákona se ghettem rozumí obytná oblast, v níž tvoří přistěhovalci a jejich potomci z nezápadních zemí více než 50 % obyvatel a ve které jsou splněna alespoň dvě ze čtyř kritérií pro ghetta. Definice se zaměřuje na skutečnost, že hlavním problémem v oblastech ghatt je nedostatečná integrace přistěhovalců a jejich potomků z nezápadních zemí.

Pojmy „přistěhovalci“, „potomci“, „západní“ či „nezápadní“ nejsou definovány v zákoně o sociálním bydlení ani v jeho přípravných pracích. Naproti tomu se odkazuje na Danmarks Statistik (Statistický úřad Dánska), který vypracoval definice těchto pojmů pro statistické účely. Pokud jde o tyto dva posledně uvedené pojmy, uvádí se následující:

Západní země

Mezi západní země patří EU, Andorra, Austrálie, Kanada, Island, Lichtenštejnsko, Monako, Nový Zéland, Norsko, San Marino, Švýcarsko, Spojené království, Spojené státy americké a Vatikánský městský stát.

Nezápadní země

Mezi nezápadní země patří Albánie, Bělorusko, Bosna a Hercegovina, Kosovo, Makedonie, Moldavsko, Černá Hora, Rusko, Srbsko, Sovětský svaz, Turecko, Ukrajina a Jugoslávie. Všechny země v Africe, Jižní a Střední Americe a Asii.

Všechny země Oceánie (s výjimkou Austrálie a Nového Zélandu) a osoby bez státní příslušnosti.

Lov om etnisk ligebehandling (zákon o rovném zacházení na základě etnického původu) (konsolidované znění zákona č. 438 ze dne 15. května 2012 o rovném zacházení na základě etnického původu, ve znění pozdějších předpisů)

Článek 2 odst. 2 písm. a) a b) směrnice 2000/43 je proveden do § 3 dánského zákona o rovném zacházení na základě etnického původu, který zní následovně:

„§ 3.

1. Nikdo se nemůže vůči jinému dopouštět přímého nebo nepřímého nerovného zacházení na základě rasy nebo etnického původu dotčené osoby nebo třetí osoby.

2. Přímou diskriminací se rozumí případ, kdy je s jednou osobou zacházeno z důvodu rasy nebo etnického původu méně příznivým způsobem, než je, bylo nebo by bylo s jinou osobou ve srovnatelné situaci.

3. Nepřímou diskriminací se rozumí případ, kdy by v důsledku navenek neutrálního předpisu, kritéria nebo zvyklosti byly znevýhodněny osoby určité rasy nebo etnického původu v porovnání s jinými osobami, ledaže uvedený předpis, kritérium nebo zvyklost je objektivně odůvodněn legitimním cílem a ledaže prostředky k dosažení tohoto cíle jsou přiměřené a nezbytné.

[...]"

Stručný popis skutkového stavu a původního řízení

- 1 Hlavním tématem věci v původním řízení je otázka, zda skutečnost, že podle § 168a odst. 1 zákona o sociálním bydlení musí dojít k omezení rodinného sociálního bydlení v „oblastech přeměny“ (dříve „oblasti tvrdého ghetta“), toto představuje diskriminaci na základě etnického původu, která je v rozporu se zákonem o rovném zacházení na základě etnického původu a s příslušnou směrnicí. „Oblastí přeměny“ se rozumí obytná oblast, v níž v posledních pěti letech tvořili více než 50 % obyvatelstva „přistěhovalci a jejich potomci z nezápadních zemí“ a kde jsou rovněž splněna alespoň dvě ze čtyř kritérií týkajících se postavení obyvatel na trhu práce, úrovně kriminality, dosaženého vzdělání a průměrných příjmů.
- 2 Obytná oblast **Schackenborgvænge** (věci 1 až 4) je sociálním bydlením v Ringparken v obytné oblasti Slagelse. Ringparken byla od 1. prosince 2018 označena za „oblast tvrdého ghetta“, protože obytná oblast splňovala všechna čtyři kritéria týkající se postavení obyvatel na trhu práce, úrovně kriminality,

dosaženého vzdělání a průměrných příjmů, jakož i skutečnosti, že 55,6 % obyvatel patřilo do kategorie „přistěhovalci a jejich potomci z nezápadních zemí“.

- 3 Dotčená sdružení pro bydlení (FOB a SABI) ve spolupráci s obcí Slagelse vypracovala v souladu s § 168a odst. 1 zákona o sociálním bydlení plán rozvoje Ringparken. Podle plánu rozvoje se podíl rodinného sociálního bydlení sníží na 40 %, což v případě Schackenborgvænge znamená přeměnu některých domů na bydlení pro mladé lidi, demolici rodinného sociálního bydlení, prodej jednotlivcům a výstavbu nové soukromé budovy. Plán úprav byl schválen Trafik, Bygge- og Boligstyrelsen (Úřad pro dopravu, výstavbu a bydlení) dne 14. ledna 2020.
- 4 Dne 17. února 2020 společnost SAB vypověděla 17 nájmu v Schackenborgvænge, včetně nájmu pěti žalovaných nájemců. Výpovědi byly provedeny v souladu se schválenými nájemními kritérii a nájemci, jejichž nájem byl vypovězen, nebyli podle poskytnutých informací vybráni podle toho, zda se jedná o „přistěhovalce nebo jejich potomky z nezápadních zemí“. Nájemcům bylo nabídnuto trvalé přestěhování.
- 5 Pokud jde o nájemce, stručně řečeno, MV (věc 1) se narodil v Turecku a je dánským státním příslušníkem. U EH (věc 2) nejsou k dispozici žádné informace o zemi narození, rodičích nebo státní příslušnosti. Li (věc 3) se narodil v Bosně a je bosenský státní příslušník. Pokud jde o AQ a LO (věc 4), první se narodil v Sýrii, zatímco druhý se narodil v Libanonu. Oba získali dánskou státní příslušnost.
- 6 Všichni nájemci podali proti výpovědím námítky a jsou nyní žalováni společností SAB, která se domáhá toho, aby nájemci uznali zákonnost výpovědí. Pět žalovaných navrhovalo, aby byla žaloba zamítnuta s tím, že společnost SAB musí uznat neplatnost § 61a zákona o sociálním bydlení.
- 7 Od 1. prosince 2021 již Ringparken není oblastí přeměny, jelikož tato obytná oblast již nesplňuje kritéria týkající se podílu obyvatel bez vazby na trh práce, podílu odsouzených obyvatel za určité druhy trestných činů a průměrný příjem obyvatel. Společnost SAB je však i nadále povinna provádět schválený plán rozvoje této oblasti.
- 8 Mjølnerparken (věc 5) je sociálním bydlením v Kodani patřící organizaci bydlení Bo-Vita. Od 1. prosince 2018 je Mjølnerparken označen za „oblast tvrdého ghetta“ (nyní „oblast přeměny“), protože od té doby tato obytná oblast splňuje tři ze čtyř kritérií stanovených v § 61a odst. 1 zákona o sociálním bydlení a také proto, že přibližně 80 % obyvatel této oblasti patří do kategorie „přistěhovalci a jejich potomci z nezápadních zemí“. Mjølnerparken je ještě stále označen jako „oblast přeměny“.
- 9 V této souvislosti vypracovala společnost Bo-Vita dne 8. května 2019 plán rozvoje, který byl mimo jiné schválen dne 10. září 2019 Indenrigs- og Boligministeriet (ministerstvem vnitra a bydlení) (nyní ministerstvo sociálních

věcí, bydlení a záležitosti seniorů). Tento plán zahrnoval prodej určitých bytových domů. Je tedy na společnosti Bo-Vita, aby vypověděla nájemní smlouvy nájemců v dotčených domech. Nájemcům bylo nabídnuto přestěhování.

- 10 Žalobci v této věci (věc 5) jsou nebo byli nájemci v dotčených domech. Pokud jde o tyto nájemce, XM se narodil v Pákistánu a získal dánskou státní příslušnost. ZQ se narodil v Libanonu a má dánskou státní příslušnost. FZ se narodil v Pákistánu a má dánskou státní příslušnost. DL se narodil v Sýrii a má dánskou státní příslušnost. WS se narodil v Sýrii a má dánskou státní příslušnost. JL se narodil v Sýrii a před tím, než získal dánskou státní příslušnost, byl Palestincem bez státní příslušnosti. PB se narodil v Sýrii a před tím, než získal dánskou státní příslušnost, byl palestinskou osobou bez státní příslušnosti. VT se narodil v Libyi a má dánskou státní příslušnost. YB se narodil v Dánsku a má dánskou státní příslušnost. TJ se narodil v Dánsku a má dánskou státní příslušnost. RK se narodila v Dánsku a má dánskou státní příslušnost. Oba její rodiče se narodili v Libanonu a mají dánskou státní příslušnost.
- 11 Dne 27. května 2020 podali žalobci žalobu proti ministerstvu sociálních věcí, bydlení a záležitosti seniorů, v níž tvrdili, že schválení plánu rozvoje Mjølnerparken ministerstvem dne 10. září 2019 je neplatné zejména proto, že tento plán je založen na § 61a odst. 4 zákona o sociálním bydlení. Ministerstvo navrhlo žalobu zamítnout.
- 12 Případy ve věcech Schackenborgvænge a Mjølnerpark byly předloženy Østre Landsret k projednání v prvním stupni, neboť se má za to, že tyto věci vyvolávají principiální otázky.

Základní argumenty účastníků původního řízení

Věci Schackenborgvænge (věci 1 až 4)

- 13 Žalobkyně, společnost zajišťující bydlení SAB, zejména uvedla, že ke skončení nájemních smluv žalovaných došlo na základě almenlejeloven (zákon o pronájmu sociálního bydlení) a že společnost SAB nemá žádný vliv na kvalifikaci oblasti jako „oblasti tvrdého ghetta“ (nyní „oblasti přeměny“) k 1. prosinci 2018, přičemž je povinna dodržovat pravidla stanovená zákonem o sociálním bydlení, včetně § 168a a § 168b týkajících se snížení podílu rodinného sociálního bydlení na 40 % v „oblastech přeměny“.
- 14 Skončení nájmu nepředstavuje protiprávní diskriminaci v rozporu s § 3 zákona o rovném zacházení na základě etnického původu. Nedochozí k přímé ani nepřímé diskriminaci na základě etnického původu nájemníků. Společnost SAB nevybrala sedmnáct nájemníků, jejichž nájmy byly vypovězeny, podle jejich rasy nebo etnického původu. Kritériem pro skončení nájmu je jednak základ příjmů nájemců a dále zdali se nájemci nebo osoby v jejich domácnosti dopustili trestného činu v posledních šesti měsících.

- 15 Z článku 3 odst. 2 směrnice o rovném zacházení vyplývá, že se směrnice netýká diskriminace na základě státní příslušnosti, ale pouze diskriminace na základě rasy nebo etnického původu. Zároveň se uznává, že v určitých oblastech mají jednotlivé státy zájem a potřebu mít možnost diskriminovat na základě státní příslušnosti. Pojem „přistěhovalci a potomci z nezápadních zemí“ je národnostní, neboť „nezápadní země“ jsou definovány jako: „všechny země kromě západních zemí“, a zahrnují tedy alespoň 155 zemí. Dnes žije přibližně 940 000 000 osob v západních zemích, zatímco přibližně 7 060 000 000 osob žije v nezápadních zemích. Obyvatelstvo nezápadních zemí světa tedy představuje přibližně 88,25 % světové populace.
- 16 Žalovaní nájemci zejména tvrdili, že společnost SAB je povinna dodržovat dánské právo, ale nikoli v případě, že je v rozporu s mezinárodními závazky.
- 17 V projednávané věci se jedná o přímou diskriminaci. Ustanovení § 61a zákona o sociálním bydlení je neslučitelný se směrnicí o rovném zacházení.

Věc Mjølnerparken

- 18 Žalující nájemci mimo jiné tvrdili, že pojem „rasový nebo etnický původ“ uvedený v čl. 2 odst. 2 písm. a) a b) směrnice o rovném zacházení musí být vykládán v tom smyslu, že zahrnuje kritérium „přistěhovalci a jejich potomci z nezápadních zemí“ a že toto ustanovení brání tomu, aby byl skupině obyvatel, jak ze západních, tak i nezápadních zemí, skončen nájem v obytné oblasti zejména z toho důvodu, že podíl „přistěhovalců a jejich potomků z nezápadních zemí“ přesahuje 50 %.
- 19 Pojem „osoba určité rasy nebo etnického původu“ v čl. 2 odst. 2 písm. b) směrnice o nepřímé diskriminaci musí být rovněž vykládán v tom smyslu, že se toto ustanovení vztahuje na kritérium „přistěhovalci a jejich potomci z nezápadních zemí“, takže toto ustanovení rovněž brání tomu, aby byl skupině obyvatel skončen nájem zejména z důvodu, že podíl „přistěhovalců a jejich potomků z nezápadních zemí“ přesahuje 50 %. Kritérium není „navenek neutrální podmínkou“, jak je stanoveno v čl. 2 odst. 2 písm. b).
- 20 Pokud se však bez ohledu na výše uvedené má za to, že existuje „navenek neutrální předpis, kritérium nebo zvyklost“, tak toto kritérium je právě dostatečně spojeno s osobami „určité“ rasy nebo etnického původu. Skupina obyvatel s nezápadním původem představuje více než 80 % obyvatel v obytné oblasti.
- 21 I kdyby byl přijat názor, že kritérium samo o sobě nemůže být považováno za kritérium zahrnující osoby určité rasy nebo etnického původu, jak je uvedeno v čl. 2 odst. 2 písm. b), je namítáno, že z konkrétních statistických informací vyplývá, že největší skupinou obyvatel, kterých se plán rozvoje Mjølnerparken týká, mají libanonský nebo somálský původ, což se považuje za určitou rasovou nebo etnickou skupinu.

- 22 Dále je argumentováno, že použití tohoto kritéria není považováno za sledování legitimního cíle. Cílem je snížit počet rodinných sociálních bydlení za účelem přeměny oblasti na „atraktivní obytnou oblast“, zejména zajištěním různorodých typů bydlení, a tedy změny skladby obyvatel. Při porovnání se základním cílem „vymýcení ghetta“, které jsou rozhodujícím způsobem definovány jako oblasti s více než 50 % obyvatel s nezápadním původem, je skutečným účelem schválení plánu rozvoje zjevně zajištění odstranění obyvatel s nezápadním původem. Právě ztráta rodinného bydlení byla Soudním dvorem Evropské unie shledána jako extrémní zásah do základních práv.
- 23 Žalovaný, ministerstvo sociálních věcí, bydlení a záležitosti seniorů, zejména tvrdilo, že pojem „etnický původ“ uvedený ve směrnici 2000/43 musí být vykládán v tom smyslu, že nezahrnuje kategorii „přistěhovalci a jejich potomci z nezápadních zemí“.
- 24 V důsledku toho skutečnost, že § 168a zákona o sociálním bydlení ukládá sdružením sociálního bydlení v obytné oblasti označené jako „oblast přeměny“ (dříve „oblast tvrdého ghetta“) povinnost vypracovat plán rozvoje obytné oblasti, nepředstavuje přímou diskriminaci ve smyslu čl. 2 odst. 2 písm. a) směrnice. Taková je skutečnost, ačkoliv podle § 61a odst. 2 zákona o sociálním bydlení je samostatnou podmínkou pro kvalifikaci oblasti jako „oblast přeměny“, aby více než 50 % obyvatel této oblasti tvořili tzv. „přistěhovalci a jejich potomci z nezápadních zemí“.
- 25 Kategorii „přistěhovalci a jejich potomci z nezápadních zemí“ zavedl Danmarks Statistik pro statistické účely a objevuje se na několika místech v dánských právních předpisech. Posouzení, zda osoba patří do této kategorie, je založeno výhradně na místě narození osoby a místě narození nebo státní příslušnosti jejich rodičů.
- 26 Mimořádně široký okruh osob spadajících do kategorie „přistěhovalci a jejich potomci z nezápadních zemí“ nemá žádné společné znaky, pokud jde o státní příslušnost, jazyk, kulturní a tradiční původ a zázemí, nebo společné zvyky, víru, tradice a vlastnosti vyplývající ze společné nebo předpokládané společné minulosti.
- 27 Neexistuje tedy přímá a neoddělitelná souvislost mezi kategorií „přistěhovalci a jejich potomci z nezápadních zemí“ uvedenou v § 61a odst. 2 zákona o sociálním bydlení, která se vztahuje na více než polovinu světové populace, a pojmem „etnický původ“, jak je uveden ve směrnici 2000/43.
- 28 Ani pravidlo zakotvené v zákoně o sociálním bydlení nepředstavuje nepřímou diskriminaci ve smyslu čl. 2 odst. 2 písm. b) směrnice 2000/43.
- 29 Žalobci pouze odkázali na statistiky ukazující, že největší skupina obyvatel v Mjølnerparken má libanonský a somálský původ. V tomto ohledu žalobci rovněž zaměňují „etnický původ“ a „státní příslušnost“, na kterou se směrnice 2000/43 jistě nevztahuje (viz čl. 3 odst. 2 této směrnice).

- 30 Konečně ministerstvo uvádí, že § 61a odst. 2 zákona o sociálním bydlení se použije bez rozdílu na všechny osoby spadající do kategorie „přistěhovalci a jejich potomci z nezápádních zemí“, přičemž v každém případě mají pravidla zákona o sociálním bydlení zajistit úspěšnou integraci, což v unijním právu představuje naléhavý důvod obecného zájmu. Konečně, pravidla jsou přiměřená, neboť jsou vhodná a nezbytná jako opatření na podporu integrace.
- 31 Vedlejšími účastníky řízení v této věci jsou Institut for Menneskerettigheder (dánský institut pro lidská práva) (věci 1 až 4, jakož i věc 5) a zvláštní zpravodajové Organizace spojených národů (věc 5).
- 32 Institut for Menneskerettigheder zejména uvedl, že schválení plánu rozvoje (Mjølnerparken) a vypovězení nájemních smluv (Schackenborgvænge) představují přímou diskriminaci na základě etnického původu, protože byl kladen důraz na kritérium „přistěhovalci a jejich potomci z nezápádních zemí“ a protože toto kritérium je přímo a neoddělitelně spojeno s etnickým původem. Etnický původ je tedy rozhodující pro rozhodnutí o zavedení opatření, které vede k méně příznivému zacházení, stejně jako je méně příznivé zacházení zavedeno z důvodů souvisejících s etnickým původem. Kritérium „přistěhovalci a jejich potomci z nezápádních zemí“ je přímo a neoddělitelně spjato s etnickým původem. V přípravných pracích k zákonu se na několika místech objevuje, že normotvůrce chtěl řešit problémy určité skupiny obyvatelstva na základě etnického původu. Účelem tohoto kritéria je zaměřit se na specifickou skupinu obyvatelstva v Dánsku, která se podle přípravných prací liší od většiny dánské populace z důvodu svých norem a hodnot, které se týkají předků, národní, genealogické a kulturní příslušnosti občanů a jejich původu. Takové rozdělení obyvatelstva je rozdělením podle etnického původu.

Zvláštní zpravodajové OSN mimo jiné uvedli, že „přistěhovalci a jejich potomci z nezápádních zemí“ nepředstavují neutrální kategorii, nýbrž kategorii založenou na rase a etnickém a národnostním původu, a že tato kategorizace vede k přímé a nepřímé rasové diskriminaci. Použití „nezápádní“ kategorie za účelem stanovení politiky rozvoje bydlení a přestěhování nájemců z jejich bydliště, které není ani nezbytné, ani odůvodněné, představuje porušení zákonných povinností Dánska vyplývajících z ICERD a ICESCR. Rozdělení na „zápádní“ a „nezápádní“ a použití posledně uvedené kategorie k povolení rekonstrukce bydlení a rozlišování mezi „zranitelnými oblastmi bydlení“, „ghetty“ a „tvrdými ghetty“ představuje zakázanou přímou diskriminaci na základě národnostního nebo etnického původu. Ačkoli kategorie zemí, které tvoří „zápádní“ země, je geograficky nesourodá, tvoří ji především evropské národy a evropské osadnické koloniální národy, kde většinu nebo majoritu občanů tvoří běloši. Naopak na seznamu „nezápádních“ zemí jsou především nebělošské národy, včetně všech zemí, kde muslimové tvoří většinu. Na „zranitelné obytné oblasti“ se socioekonomickými ukazateli shodnými s „ghetty“, na rozdíl od oblastí, kde více než 50 % obyvatel tvoří „nezápádní“ obyvatelé, se nevztahují rozšířené požadavky na renovaci, pokud se jedná o obce, kde většinu tvoří „zápádní“ obyvatelé. Jedná se tedy o teleologické rozlišení založené na etnické povaze

oblastí. Skutečnost, že „nezápadní“ kategorie zahrnuje obyvatelstvo různého národnostního nebo etnického původu, nevyklučuje možnost rasové diskriminace. Kromě toho jsou nájemci vystaveni rasové diskriminaci na základě porušení jejich práva na bydlení. Zákaz diskriminace a rovné zacházení jsou základními zásadami práva na přiměřené bydlení, jak je stanoveno v článku 11 ICESCR. Odkazuje se rovněž na čl. 2 odst. 2 a na čl. 5 písm. e) bod iii) ICERD. Právní jistoty nájemců a umístění a přiměřenost bydlení, které patří mezi sedm základních složek práva na přiměřené bydlení, jak je formuloval Výbor OSN pro hospodářská, sociální a kulturní práva ve svém Obecném komentáři č. 4, jsou v tomto případě ohroženy jen proto, že jsou, nebo žijí vedle sebe, „nezápadní“ obyvatelé „oblastí tvrdých ghett“.

Stručný popis odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 33 Østre Landsret se domnívá, že ze znění článku 2 směrnice ani z judikatury Soudního dvora nelze dovodit, zda do pojmu „etnický původ“ v čl. 2 odst. 2 písm. a) a b), za takových okolností, jako jsou okolnosti projednávané věci, kdy podle dánského zákona o sociálním bydlení musí dojít ke snížení rodinného sociálního bydlení v „oblastech přeměny“ a kdy kvalifikace jako oblast přeměny je podmíněna tím, že více jak 50 % obyvatel v obytné oblasti musí být „přistěhovalci a jejich potomci z nezápádních zemí“, spadají skupiny osob definované jako „přistěhovalci a jejich potomci z nezápádních zemí“.
- 34 V případě kladné odpovědi, Østre Landsret má rovněž pochybnosti o tom, zda čl. 2 odst. 2 písm. a) a b) musí být vykládán v tom smyslu, že právní úprava popsaná v této věci představuje přímou nebo nepřímou diskriminaci.
- 35 Vzhledem k tomu, že objasnění těchto skutečností má rozhodující význam pro řešení sporů v původním řízení, Østre Landsret považuje za nezbytné požádat Soudní dvůr Evropské unie, aby odpověděl na předběžné otázky.